

Da li je Hristos mogao da pogreši? Da, ali....

Šta mislimo kada dajemo odgovor na ovo pitanje?

Često se u diskusijama postavlja pitanje da li je Isus mogao da pogreši na ovoj zemlji. Sagledavajući ljudsku prirodu Isusa Hrista, mi često koristimo izraze kao što je izjava "Isus je bio 100% čovek." Imajući u vidu našu ograničenost da u potpunosti objasnimo dvojnu prirodu Isusa Hrista, božansku i ljudsku, ponekada u želji da govorimo o Isusovoj ljudskoj prirodi, mi postavljamo pitanje - šta je to što je Isus mogao da uradi kao čovek, naročito po pitanju greha. Da li je Isus mogao da pogreši? Ovo pitanje treba razmotriti na biblijski način, izbegavajući svaku spekulaciju. Ako damo pozitivan odgovor na ovo pitanje, onda to zahteva i biblijsko objašnjenje. Pristupajući ovoj temi, imajmo na umu da se bavimo Bogočovekom a ne običnim čovekom. Sama ta činjenica nas navodi na poniznost i shvatanje da smo ljudi i da će ono što izražavamo o Bogočoveku uvek biti samo naše ograničeno ljudsko shvatanje.

Hristos je utelovljen u ovaj svet ne u slavi Božanstva nego kao ljudska beba. Kako nam Biblija jasno otkriva, on je u sebi imao dve prirode, ali je njegova božanska priroda bila "zaogrnutu" ljudskom prirodom. Njegovo utelovljenje je podrazumevalo da Božanski atributi kao što je sveznanje, svemoć itd. budu skriveni za njega jer je na ovoj zemlji došao kao čovek sa svim atributima ljudske prirode, „osim greha“.

Kao član ljudske porodice u kojoj se Hristos rodio, on je kao i Adam, imao savršeno slobodnu volju. Isus Hristos nije bio automatski ograničen u pogledu izbora dobra i zla, kao što ni Adam nije bio ograničen da ne sagraši ako bi on to svojom voljom odlučio. U tom smislu, Hristos je mogao da sagraši. Drugim rečima, mogao je da izabere zlo kao što svako slobodno stvoreno biće može da izabere zlo. Anđeli i ljudi su stvoreni sa slobodnom voljom i tu svoju slobodnu volju koriste sa time da imaju mogućnost da pogreše. U slučaju Lucifera, palih anđela, Adama i Eve i sa time celim ljudskim rodом, vidimo da je taj slobodan izbor bio iskorišten da se izabere zlo. U tom smislu, je i sam Isus, kao ljudsko biće, u svojoj ljudskoj prirodi, imao tu istu slobodnu volju i mogućnost da izabere dobro ili zlo. Da nije imao tu slobodnu volju, Isus bi bio samo jedan „glumac“ koji dobro izvodi svoju ulogu na pozornici univerzuma.

Međutim, ako već to shvatamo o Isusovoj ljudskoj prirodi, onda moramo da pogledamo u plan spasenja i pitanje da li je ikada bilo sumnje da će Isus izabrati zlo svojom slobodnom voljom. Da li ta njegova slobodna volja, znači da je postojala strepnja kod samog Isusa, ili u večnom Božanstvu, da će Isus u slučaju neke slabosti, izabrati greh? Mislim da je u ovome svedočanstvo Biblije više nego jasno - NE! Nikada takva mogućnost nije opisana niti se Biblija igde bavi takvom dilemom niti u Božanstvu, niti kod samoga Isusa Hrista dok je bio na Zemlji.

Od prvih stranica Biblije, kada je greh ušao na ovu zemlju, plan spasenja koji je opisan u 1. Mojsijeva 3:15 je opisan kao plan uspeha i pobeде a ne kao plan mogućeg neuspeha „**I još mećem neprijateljstvo između tebe i žene i između sjemena tvogega i sjemena njezina; ono će ti na glavu stajati a ti ćeš ga u petu ujedati.**“ Iako je u planu predviđeno da Mesija položi svoj život, ni u jednom trenutku nam Stari Zavet ne daje sliku mogućeg

neuspeha plana spasenja. Ceo Stari zavet je prožet proročanstvima o sigurnosti otkupa čovečanstva i slave budućeg života na Novoj zemlji sa otkupljenima na njoj.

Nepojmljiva je ideja uopšte, da je večno Trojstvo moglo i zamisliti „plan neuspeha“ ili u najmanju ruku „plan sumnjivog uspeha“, ako možemo tako da se izrazimo. Sve što nam Biblija govori o ulozi Mesije, je uvek samo uspeh, nikada ni mala sumnja o neuspehu. Sumnjivost uspeha je samo na strani čoveka da li će čovek prihvatiti ili ne Božansko spasenje, ali ne i na strani Boga i savršenosti njegovog plana. Sve što Bog radi je savršeno bez greha. Tako je i plan spasenja bio savršen bez mogućnosti propasti jer ne zavisi o čoveku nego o Bogu.

Šta onda znači kada kažemo da je Isus mogao pogrešiti? To jednostavno znači da jednostavno koristimo način izražavanja kada želimo reći da je Isus kao i svako Božje stvoreno biće imao slobodnu volju, i da je imao slobodan izbor između dobra ili zla, kao i što svako od nas ima. Jelena Vajt je to vrlo lepo izrazila: **“Iskušenja kojima je bio pdivrgnut Hristos su bila strašna realnost. Kao slobodan predstavnik, On je bio stavljen na probu, sa slobodom da popusti Sotoninim iskušenjima i da radi suprotno Božijim namerama. Ako to nije bilo tako, ako nije bilo moguće za njega da padne, On ne bi bio kušan u svemu kao što je ljudska familija kušana.”** (Ellen G. White, Youth’s Instructor, 26th October 1899, ‘Against principalities and powers’).

Međutim, Hristos nije imao nikakve naklonosti prema grehu. Nije bilo nikakve bojazni da će on popustiti grehu. Jelena Vajt jasno kaže da Hristos, koji je imao slobodnu volju da radi suprotno Božjim namerama, isto kaže: **“On je mogao da pogreši; On je mogao da padne, Ali ni jednog momenta u njemu nije bilo sklonosti ka zlu. On je bio napadnut sa iskušenjima u pustinji, kao sto je Adam bio napadnut sa iskušenjima u Edenu.”** (Ellen G. White, Letter 8, 1895)

U Hristu nije bilo „sklonosti ka zlu“ pa se u Njegovom životu nikada nije vodila dilema da li će iskoristiti svoju slobodu da izabere zlo. Ova reč „sklonost“ (engleski „propensity“ - sklonost, naklonost, tendencija) koju ovde koristi Jelena Vajt, pokazuje tu razliku između Hrista i grešnog čoveka. Grešni čovek će uvek da ima sklonosti ka grehu. Mi se svakodnevno borimo između dobra i zla jer u nama postoji ta sklonost ka grehu. Međutim, u Hristu nije bilo te sklonosti jer Hristos nikada nije zgrehio, niti je imao i najmanju želju da zgrehi i izabere ono što je suprotno Božijim namerama.

Ovo je naročito povezano sa Hristovim samoshvatanjem sebe i svoje misije. Hristos je rođen kao čovek i kao svaki čovek i njegovo ograničenje ljudske prirode u pogledu poznavanja svoga porekla i svoje misije je bilo stvarno ograničenje. Pa ipak, Biblija kaže: **„I Isus napredovaše u premudrosti i u rastu i u milosti kod Boga i kod ljudi.“ (Luka 2:52)** Kako je rastao i kako je napredovao, Hristos je kroz proučavanje, molitvu i vođstvo Svetoga Duha shvatio ko je On i koja je njegova misija.

Kada je Isus Hristos konačno bio spreman za svoju službu, prilikom Jovanovog krštenja, tri svedoka su javno posvedočila ne samo svima onima koji su čuli to, nego i samom Hristu, ko je On i koja je njegova misija na ovome svetu. Jovan je rekao **„gle, jagnje Božije koje uze na se grijehe svijeta.“ (Jovan 1:9)** Sveti Duh je svojim pomazanjem u telesnom obliku goluba potvrdio njegovo pomazaništvo za misliju: **„I krstivši se Isus iziđe odmah iz vode; i gle, otvoriše mu se nebesa, i vidje Duha Božijega gdje silazi kao golub i dođe na njega.“** (Matej 3:16) Konačno, i sam Otac nebeski je prilikom krštenja posvedočio ko je Isus Hristos: **„I gle, glas s neba koji govori: ovo je sin moj ljubazni koji je po mojoj volji.“** (Matej 3:17)

Ono što je značajno je da je tek tada, nakon ove potpune svesnosti Isusa Hrista o svojoj prirodi i njegovoj misiji, Hristos u pustinji bio kušan od strane Sotone. Ta kušanja su bila stvarna ali nisu bila kušanja Hristove grešne prirode niti Njegove sklonosti ka grehu. Za nas ljude, kušanja dolaze ne samo od Sotone, nego i od naše grešne prirode. Za nas ljude apostol Jakov kaže: **„Nego svakoga kuša njegova slast, koja ga vuče i mami.“ (Jakov 1:14)** Isus nije imao u sebi slast ka grehu kao što je mi imamo. Apostol Pavle je jasan kada kaže da je Isus Hristos bio u svemu iskušan kao i mi **„osim grijeha.“ (Jevrejima 4:15)**. Greh je kao korov u našem vrtu. Mi ga stalno čupamo ali on uvek iznova raste u nama i zato smo mi kušani i od sotone ali i od naših grešnih slasti kako kaže apostol Jakov. To svakako nije bio slučaj sa Hristom.

Hristos nije imao u sebi grešne slasti koje su ga nagonile na greh. Iako je rođen u slabosti ljudske prirode, ipak nije bio iskušan u grehu kako kaže apostol Pavle. Jelena Vajt je to izrazila kada je rekla za Hrista da nije imao sklonosti ka grehu: **“On je mogao da pogreši; On je mogao da padne, ali ni jednog momenta u njemu nije bilo sklonosti ka zlu.”** Njega je kušao Sotona isto kao što je kušao Adama i Evu koji pre pada u greh isto tako nisu i imali sklonosti ka grehu nego su imali slobodnu volju izbora bez naklonosti da izaberu zlo. Adam i Eva su mogli da pogreše ne zato što ih njihova grešna priroda na to nagonila, nego zato što su imali slobodnu volju izbora. Mogućnost da Isus izabere zlo je samo pitanje slobodne volje a ne pitanje dileme kod samog Hrista da li će izabrati zlo ili ne ili da je to izraz borbe njegovih slasti koje su ga vukle na greh.

Hristovo savršeno shvatanje samoga sebe i svoje misije, je bilo garant uspeha plana spasenja. Nema kod Hrista u opisu njegovog života i službe ni malo sumnje u to ko je On. Nema opisane u Bibliji nikakve dileme o tome da li bi Hristos mogao pogrešiti i to je samo zamišljena dilema koja se nikada nije postavljala u Hristovom životu niti u Božanskom planu spasenja. Konstatacija da je Hristos mogao da pogreši je samo izraz da se kaže da je Hristos imao slobodnu volju da izabere zlo, kao što su Adam i Eva imali slobodnu volju i kao što svako stvoreno inteligentno biće ima slobodnu volju. Ali, to nikada ne izražava grešnu prirodu Hrista kao što mi imamo grešnu prirodu sa svim strastima greha koje nas neprestano kušaju i navode na pad, niti izražava Hristovu naklonost ka padu.

Ovde je jako značajno upozorenje Elene Vajt: **»Izbegavajte svako pitanje povezano sa Hristovom ljudskom prirodom koje se može pogrešno shvatiti. Istina se nalazi blizu puta pretpostavki. Kada se bavite Hristovom ljudskom prirodom, budite pažljivi kada iznosite neke tvrdnje, da vaše reči ne bi bile pogrešno shvaćene, i da ne biste oslabili ili pomutili shvatanje Njegove ljudske prirode koju poseduje zajedno sa božanskom. Njegovo rođenje je bilo Božje čudo... Nikada, ni na koji način, ne ostavljajte ni najmanji utisak da je mrlja ili sklonost prema pokvarenosti počivala na Hristu, ili da je On na bilo koji način popuštao grehu. On je u svemu bio kušan kao i čovek, pa ipak se naziva »svetim«. Činjenica da je Hristos u svemu bio kušan kao i mi, a da je bez greha, ostala je neobjašnjena smrtnim ljudima. Hristovo utelovljenje uvek je bilo i uvek će ostati tajna.«** (Komentari Elen Vajt, The SDA Bible Commentary, 5. tom, str. 1128.1129)

Hristos je u pustinji kušanja znao da je On Mesija, da je Spasitelj sveta, da je utelovljeni Jahve iz Staroga zaveta i ni u jednom trenutku plan spasenja čoveka nije bio pod upitnikom. Hristos je za sebe rekao **„Ja i otac jedno smo“** (Jovan 10:30), da je On veliki **„Ja sam“** – Jahve (Jovan 8:58) i da je Onaj koji je prilikom stvaranja uspostavio Subotu te da je zato **„gospodar i od subote.“** (Luka 6:5) Isus je znao da je ceo Stari zavet o Njemu: **„Pregledajte pisma, jer vi mislite da imate u njima život vječni; i ona svjedoče za mene.“** (Jovan 5:39) Kao vrhunac Hristovog shvatanja svog vlastitog Božanstva, Isus je takođe znao da je darodavac života, i da on u sebi

poseduje iskonski život te da On sam kao Bog ima vlast nad tim životom. Zato je i mogao reći za svoj život, svoju dušu: „**Vlast imam položiti je i vlast imam uzeti je opet.**“ (Jovan 10:18)

Drugim rečima, iako je Hristova božanska priroda bila prikrivena ljudskom prirodom, Hristos je imao savršeno shvatanje svoje božanske prirode i svoje božanske spasilačke misije na ovom svetu. Iskušenja koja je imao Hristos su bila usmerena na odustajanje od njegove Božanske misije. Sotona mu je ponudio „lagani“ plan spasenja čovečanstva: „**sve ovo daću tebi ako padneš i pokloniš mi se.**“ (Matej 4:9) Ali, u Hristu nije bilo borbe grešne prirode prilikom ovog kušanja nego pitanja izbora onoga koji je imao slobodnu volju da li da spase čoveka ili ne. To je ista ona slobodna volja Večnog Božanstva koji je od večnih vremena stvorio plan spasenja i koji nikada nije bio plan pod upitnikom uspeha, nego siguran plan spasenja čovečanstva. Isus Hristos je znao da je on kao član nebeskog Trojstva sam doneo odluku da se utelovi i postane čovek te da do kraja ispuni otkup. Svestan da je on Mesija, utelovljeni Jahve, Hristos nije imao ni malo sumnje da je to On kada je Sotona pokušao da ulije sumnju u njega prilikom kušanja postavljajući pitanje: „**ako si sin Božij.**“ (Matej 4:3) Hristos je upravo pre kušanja dobio svedočanstvo ostalih dveju osoba Trojstva, Oca i Svetoga Duha da je On taj koji jeste. Nije bilo nikakve sumnje da će Hristos doleteti Sotoninim napadima jer je Hristos zato i došao da pobedi Sotonu. Borba između Hrista i Sotone nije bila borba u kojoj je Bog strepeo ko će pobediti. U takvoj bici Bog uvek pobeđuje. U ovom slučaju, Hristos kao čovek je pobedio ali to je pobeda i Boga jer Hristos nikada nije prestao biti Bog.

Hristova borba u Getsimanskom vrtu nije bila borba Boga sa samim sobom, nego borba Bogočoveka koji je kao čovek trebao da prođe kroz strašan čin razdvajanja od Boga. To nije bila borba grešne prirode protiv iskušenja grešnih strasti, nego borba u kojoj je Hristos kao čovek trebao da proguta smrtnu pilulu kazne za greh u kome On nije imao ni trunke udela. Sa ljudske strane gledanja, Hristos kao čovek je mogao da odustane od te žrtve jer je to bilo previše za njega kao čoveka. Ali, za Boga nije bilo dileme, zato i Hristova molitva „**ali opet ne kako ja hoću nego kako ti**“ (Matej 26:39), nije samo izraz prihvatanja Očeve volje, nego je to bila i volja samog Hrista kao Božanstva koji je zajedno sa Ocem i Svetim duhom stvorio taj plan spasenja. Čovek Isus Hristos se borio sa time da kao čovek umre, ali kao Bog nije imao sumnje da će kroz to proći kao pobednik. Hristos je učenicima pre svoje smrti izrazio sigurnost pobede i vaskrsenja rekavši: „**Ali po vaskrseniju svojemu ja idem pred vama u Galileju.**“ (Marko 14:28). Ovde Hristos ne pokazuje nikakvu sumnju u uspeh plana spasenja i u njegovu pobedu nad smrću i nad Sotonom. Hristos je bio siguran u tu pobedu jer Bog nikada ne greši niti ima sumnje u svoje delovanje.

U Novom zavetu kao ni u celoj Bibliji, jednostavno ne postoji dilema da li će Hristos pogrešiti ili ne. Sotona je pokušao da prevari Hrista i da ga natera na greh, jer to je jedino što je Sotona mogao da uradi. Međutim, za Hrista kao Jahvu, nije postjala ni trunčica dileme da je plan spasenja Božanski plan koji ne može da propadne. Kada govorimo o tome da je Isus mogao da pogreši i da bi u slučaju da se to desilo propao ceo plan spasenja, mi samo ističemo slobodu izbora koju je Hristos imao, ali to nikada ne treba da izrazi dilemu nečega što bi se stvarno moglo desiti, niti da je to izraz nesigurnosti samog Boga oko ishoda Hristove misije na ovoj zemlji. Za vreme Hristove misije na zemlji, Otac je bio siguran u ishod plana spasenja, ali je i Hristos bio siguran u isti ishod jer je znao da je On Jahve. Nikada ne trebamo dovesti u pitanje Božju svemoć, sveznanje i savršenost plana spasenja koje je izraz ljubavi Trojstva prema palim stvorenjima. Iako je Hristos bio u potpunosti čovek, još uvek je bio u i potpunosti Bog, a Bog nikada ne greši.

Kada se postavi pitanje da li je Hristos mogao da pogreši, naš odgovor bi takođe, kao i kod pitanja da li je On mogao da ne dođe na ovaj svet, trebao da obuhvati i pitanje Njegovog karaktera. Ako gledamo sa aspekta slobodne volje Božanskog bića, odgovor na to pitanje bio bi "da je mogao i da ne dođe na ovaj svet". Ali ako bi se posmatrao karakter Boga, odgovor bi glasio "nije mogao da ne dođe", jer Večna ljubav nije mogla ostaviti čoveka u propasti. I jedan i drugi odgovor su tačni, kao što je tačno da je Isus u isto vreme bio Bog i čovek, iako bi svaka od ove izjave isključivala onu drugu. Jer ako za nekog kažemo da je Bog, automatski isključujemo mogućnost da je čovek. I ako kažemo da je neko čovek, automatski isključujemo da je Bog. To je tačno u svim slučajevima osim u jednom, jedinstvenom slučaju u celom Božjem svemiru, a to je u slučaju utelovljenog Boga, Isusa Hrista.

Zato, kada govorimo o Hristu, naročito o Njegovoj ljudskoj prirodi, moramo se jako paziti da nikada izjavama kao što su "Isus je mogao pogrešiti" ne umanjimo njegovo Božanstvo i jednostavnu činjenicu da Božanstvo ne može da pogreši s obzirom da je bezgrešnost Božanska karakteristika. Kako to da je u isto vreme mogao i da pogreši i ne takođe je misterija kao što je u isto vreme bio i Bog i čovek. Za nas je ova ljudska strana Hrista ono što nam daje snagu da možemo pobediti greh i kušanje kao što je On pobedio, ali nam niko ne daje pravo da negiramo onu drugu, Božansku stranu Hrista, koja svakako ne može da greši. To je isto kao i ono što Jelena Vajt kaže - da je na krstu umrla Hristova grešna priroda ali nije umrla njegova Božanska priroda, jer je to nemoguće. Drugim rečima, Drugim rečima, ove naizgled "kontradikcije" u vezi Hrista kao što su "Bio je u potpuno Bog ili bio je potpuno covek" , te "mogao je pogrešiti i nije mogao pogrešiti", ili "umrla je ljudska priroda na krstu ali ne Božanska" ne trebaju nas sprečavati da ih tako izražavamo. Iako nam to izgleda kontradiktorno i neobjašnjivo, ne moramo da analiziramo mogućnost tako nečega. To se prihvata verom, a možda ćemo jednom to shvatiti u večnosti, iako sumnjam da čovek može potpunosti da shvati nešto što samo Bog može da uradi.

Ipak, kao ljudi, priznajmo da je ovo za nas velika „**tajna pobožnosti**“ (1. Timotiju 3:16) i da mi ne možemo u detalje sve ovo shvatiti niti rečima iskazati. Hvala Bog Ocu, Sinu i Svetome Duhu za savršeni plan spasenja koji nikada nije bio doveden u pitanje niti u sumnju za njegovo ispunjenje sa Božanske strane niti njegovo ispunjenja od strane Hrista kao Bogočoveka.